

HJELP TIL Å HANDLE OG VELGE RIKTIG

RINGERIKE
KOMMUNE

Etiske retningslinjer

VEDTATT AV KOMMUNESTYRET MARS 2017

NYSKAPENDE ÆRLIG RESPEKTFULL

ETISKE RETNINGSLINJER – HJELP TIL Å HANDLE OG VELGE RIKTIG

Etikk innebærer å forholde seg redelig til et verdigrunnlag, både sitt eget og det verdigrunnlaget som gjelder i Ringerike kommune. Våre verdier er **NYSKAPENDE, ÆRLIG OG RESPEKTFULL**. Disse verdiene skal legges til grunn for handlinger som utføres av ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune.

I tillegg skal lover og regler drøftes og nedfelles og gi et grunnlag for hva som skal være Ringerike kommunes etiske retningslinjer, dvs. en felles plattform for hva som oppfattes som moralsk, rett og rettferdig. Reglene er overordnede retningslinjer som krever jevnlig refleksjon fra den enkelte folkevalgte og ansatte.

De etiske reglene skal sørge for at de valg som ansatte og folkevalgte står overfor, ikke går på bekostning av fellesskapets beste, og skal sette en standard for hvordan vi utfører oppgavene våre på en måte som skaper tillit, både internt og for innbyggerne.

*Kjell B. Hansen
Ordfører*

*Tore Isaksen
Rådmann*

1. Formål og virkeområde

Formålet med Ringerike kommunes etiske retningslinjer er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune.

De etiske reglene gjelder alle kommunens ansatte og folkevalgte.

2. Generelt

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune skal arbeide for fellesskapets beste i tråd med lover, regler, kommunens verdigrunnlag og politiske vedtak.

Ringerike kommune legger stor vekt på åpenhet, ærlighet og redelighet. Alle ansatte og folkevalgte har et ansvar for at dette etterleves. Kommunen forvalter innbyggerens fellesmidler og dette stiller store krav til den enkelte ansatte og folkevalgtes etiske holdninger.

Som en åpen organisasjon er kommunens omdømme avhengig av innbyggernes tillit. Denne svekkes ved mistanke om korrupsjon, lovbrudd, maktmisbruk eller andre uetiske handlinger.

Kommunens ansatte skal utføre sine oppgaver og opptre på en måte som ikke skader kommunens omdømme eller tillit i befolkningen.

3. Møte med kommunens brukere

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune skal møte innbyggere og brukere med respekt. Faglige kunnskaper og faglig skjønn skal ligge til grunn i rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting. Sammenblanding av egne, og brukernes private interesser og økonomiske midler skal ikke forekomme.

Under et hjemmebesøk kom jeg til å nevne at jeg hadde det litt trangt økonomisk, og da fikk jeg tilbud om å låne penger. Det ville være å blande interesser, så jeg takket høflig nei og forklarte at det ville være en sammenblanding av jobb og privatliv.

Å vise respekt kan blant annet handle om må gi nok og forståelig informasjon. Noen av brukerne våre har mindre innsikt i rettighetene sine enn andre, og da er det vår oppgave å sørge for at de får det de har krav på.

Som folkevalgt får jeg noen ganger henvendelser fra velgere og innbyggere i kommunen som ønsker at jeg hjelper de med deres sak. Jeg har ikke lov til å påvirke saksbehandling eller andre vurderinger som vil gi fordeler for den enkelte bruker.

4. Forvaltning av samfunnets fellesmidler

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune skal være bevisst på at de forvalter samfunnets fellesmidler på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Anskaffelser av varer og tjenester skal gjøres i henhold til lov og forskrift om offentlig anskaffelse og kommunens eget regelverk på området.

Kommunens ansatte og folkevalgte plikter å ta vare på kommunens ressurser på den mest økonomiske og rasjonelle måte, og skal ikke misbruke eller sløse med kommunens midler. Kommunens ansatte og folkevalgte skal ikke tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser, verken økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler.

Kommunens ressurser og fellesmidler skal tas vare på. Privat bruk av kommunens eiendeler skal som hovedregel ikke forekomme. Enhetsleder avgjør om utstyr kan lånes ut til ansatte, slik bruk må i så fall ikke være til ulempe for arbeidsgiver. Utlån skal i så fall registreres, og brukeren er ansvarlig for utgifter og eventuelle skader som følge av utlånet.

Når vi handler inn varer og tjenester, kan det være fristende å bruke underleverandører som vi allerede har god erfaring med. Siden det er skattebetalernes penger vi bruker, er vi forpliktet til å sjekke om andre kan levere den samme varen til en rimeligere pris.

5. Habilitet

Alle som treffer beslutninger og tilrettelegger for beslutninger i Ringerike kommune er bundet av forvaltningslovens habilitetsregler. Situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser, skal unngås.

Ansatte og folkevalgte har en selvstendig plikt til å varsle overordnede om inhabilitet slik at man fritas fra videre behandling av saken. Ved tvil om inhabilitet skal den ansatte diskutere dette med sin nærmeste leder.

Som hovedregel bør det ikke tilsettes noen som har en nær familierelasjon til andre i enheten den skal arbeide i.

En gang opplevde jeg at sønnen til min leder søkte på en jobb i vår avdeling. Ansettelsesutvalget ble da enige om at han ikke kunne vurderes i den stillingen, men at han ble oppfordret til å søke annen stilling i annen avdeling.

Ved en anledning var naboen min med i en anbudsrunde der jeg hadde beslutningsmyndighet. Min leder og jeg ble enige om at jeg skulle overlate vurderingen til andre denne gangen.

Du kan du lese mer om Forvaltningslovens habilitetsregler på www.lovdata.no - Forvaltningsloven, Kapittel II, § 6-10.

6. Fordeler og gaver i tjenesten

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune må for seg selv eller andre ikke motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser når ytelsen er egnet til eller av giveren er ment å påvirke vedkommendes tjenstlige handlinger. Dette omfatter også gunstige betingelser knyttet til reiser og opphold.

Med mindre gaven er av ubetydelig verdi, som for eksempel reklamemateriell, blomster o.l., plikter også ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune å gi avkall på gaver og testamentariske gaver (arv) fra brukere av kommunens tjenester, selv om gaven ikke kan påvirke tjenesteytelsen.

En bruker på sykehjemmet der jeg jobber, hadde testamentert kr 15 000,- til meg. Dette kunne jeg ikke ta i mot. Det ville ikke vært etisk forsvarlig.

Jeg holdt et innlegg på en konferanse en gang, for dette mottok jeg et gavekort i en blomsterbutikk på en verdi av kr 300,-. Jeg sjekket med min leder og fikk beskjed om at det var akseptabelt.

En leverandør ønsket å gi meg en julegave i form av en flaske vin, jeg valgte å takke nei siden det kan være etisk uforsvarlig å takke ja til personlige gaver fra leverandører.

7. Forretningsetiske retningslinjer

Kommunens forretningsmessige virksomhet må drives slik at innbyggere, brukere og leverandører har tillit til kommunen. All forretningsvirksomhet, skal bidra til å nå de mål kommunen har for sin virksomhet.

Ansatte og folkevalgte som deltar i kommunens forretningsmessige virksomhet, plikter å sette seg grundig inn i og etterleve lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunens eget regelverk på området. Alle anskaffelser må baseres på forutsigbarhet, gjennomsiktighet, etterprøvbarhet, likebehandling og god forretningsskikk.

Den enkelte skal handle slik at man overholder lover og forskrifter, herunder straffelovens bestemmelser om bedrageri, korrupsjon, påvirkningshandel og utroskap.

På jobben har vi tilgang til gode rabatter fra enkelte leverandører. Jeg vet at flere har vurdert å bruke disse kontaktene for å handle til privat bruk, eller de foreninger de er engasjert i. Så fremt kommunen ikke har fremforhandlet egne personalrabattordninger skal vi ikke utnytte stillingen vår ved å tilegne oss private rabattordninger, da kan innbyggerne miste tilliten til oss.

8. Åpenhet

Ringerike kommune skal gi offentligheten innsyn i den kommunale forvaltning. Kommunen har en generell aktiv informasjonsplikt. Kommunens ansatte og folkevalgte skal alltid gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger til innbyggere, organisasjoner, selskaper og andre myndigheter.

Åpenhet og tilgjengelighet handler også om å bruke et språk brukerne våre forstår. Allfor ofte bruker vi begreper uten å forklare godt nok hva dette innebærer i praksis for brukerne våre.

En aktiv informasjonsplikt innebærer i noen sammenhenger at man skal uoppfordret gi nødvendige opplysninger av betydning for behandling av saken.

9. Ytringsfrihet, lojalitet og rett til å varsle

I Ringerike kommune oppfordres alle ansatte til å ta aktiv del i arbeidet med å forbedre kommunens tjenester og arbeidsmiljø gjennom å komme med forslag og tilbakemeldinger.

Retten til fri meningsutveksling er hjemlet i grunnloven og internasjonale konvensjoner som er en del av norsk lov. Ansatte i Ringerike kommune kan, som andre borgere, delta i samfunnsdebatten og uttale seg på egne vegne.

Ansatte i Ringerike kommune er underlagt en generell lojalitetsplikt. Dette kan sette grenser for hva det er riktig å gå ut i mediene med. Dette gjelder ikke minst fortrolige og taushetsbelagte saker. Ansatte har likevel anledning til å gi faktaopplysninger om eget fagområde.

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune plikter å følge de lover og regler som gjelder for kommunen. Når en avgjørelse er tatt iverksettes denne hurtig og effektivt, uansett hvilken faglig og politisk oppfatninger en selv har om avgjørelsen.

Kritikkverdige forhold i en virksomhet skal tas opp, slik at forholdene kan bedres. Varsling bør først skje internt, men ansatte har rett til å varsle offentlig når dette er formålstjenlig.

Som leder i kommunen var jeg uenig i vedtak om nedskjæringer i tjenestene innen mitt ansvarsområde. Jeg mente dette ville gå utover kvaliteten på tjenestene. Jeg var aktiv og uttrykte mine meninger om saken både internt i kommunen, men også på sosiale medier. Når beslutningen likevel var tatt forholdt jeg meg lojalt til den og fulgte opp vedtaket i egen enhet.

Jeg opplevde å se en kollega som ble trakassert av en annen kollega på arbeidsplassen. Etter å ha tatt dette opp med nærmeste leder uten at det skjedde tiltak besluttet jeg å varsle internt i kommunen. På intranettet fant jeg rutine på hvordan dette skulle gjøres.

Varslingsrutinene finner du på intranett.

10. Lederansvar

Ledere i Ringerike kommune skal bygge en organisasjonskultur basert på åpenhet, og som ivaretar kommunens verdigrunnlag og etiske retningslinjer. Ledere på alle nivåer skal gjennomgå de etiske reglene med sine medarbeidere en gang i året, og ved nyansettelse. Lederne skal påse at alle ansatte undertegner på at de har lest og forstått kommunens etiske retningslinjer.

11. Personlig ansvar

Ansatte og folkevalgte i Ringerike kommune har et personlig og selvstendig ansvar for å følge de etiske reglene. Ved tvilstilfeller skal ansatte ta dette opp med nærmeste leder, folkevalgte med gruppeleder eller ordfører.

Kommunens ansatte har rett til å nekte å følge pålegg som er ulovlige eller medfører brudd på de etiske reglene.

Brudd på etiske retningslinjer kan i henhold til personalreglementet medføre konsekvenser for arbeidsforholdet. Tilsvarende kan det medføre konsekvenser for folkevalgtes politiske verv i kommunen.

Personalhåndboken finner du på intranett.

RINGERIKE
KOMMUNE

RINGERIKE
nærmest det meste